

ЛЕКЦІЯ

з дисципліни: “ *Військовий тил, економіка та організація
військового господарства військових частин* ”

Модуль 1 *Організація військового господарства*

Тема №1

Основи організації та ведення військового
господарства

Заняття №1

Предмет і зміст дисципліни “ *Військовий тил,
економіка та організація військового господарства
військових частин*”

Навчальна мета лекції:

1. Ознайомити курсантів з предметом та змістом дисципліни;
2. Розкрити роль, завдання і структуру військового господарства військової частини.

Навчальні питання:

1. Предмет і зміст навчальної дисципліни ;
2. Військове господарство, його роль, завдання і структура.
3. Предмет і зміст навчальної дисципліни ;

Література:

1. Закон України від від 06.12.1991 № 1932-ХІІ “Про оборону України” ;
2. Закон України від 24.03.1999 № 548-ХІV "Про статут внутрішньої служби Збройних Сил України« ст.82, 83, 84, 88;
3. Наказ Міністра оборони України від 16.07.97р. № 300 «Про затвердження Положення про військове (корабельне) господарство Збройних Сил України, розділ 1, 2, ст. 3.1.9, 3.2.21;
4. Наказ Міністерства оборони України від 22.05.2017р. № 280 «Про організацію фінансового забезпечення військових частин, установ та організацій Збройних Сил України п. 1.10;
5. Біла книга 2005 - 2016

Закон України “Про оборону України” (ст.1,2,3).

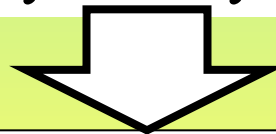
- **Оборона України** - система політичних, економічних, соціальних, воєнних, наукових, науково-технічних, інформаційних, правових, організаційних, інших заходів держави щодо підготовки до збройного захисту та її захист у разі збройної агресії або збройного конфлікту;
- Одним із основних заходів щодо підготовки держави до оборони в мирний час є - забезпечення Збройних Сил України, інших військових формувань, утворених відповідно до законів України, та правоохоронних органів підготовленими кадрами, озброєнням, військовою та іншою технікою, продовольством, речовим майном, іншими матеріальними та фінансовими ресурсами.

Для підтримки високої бойової готовності військ (сил) необхідно:

утримувати необхідні запаси матеріальних засобів та безперервно поповнювати їх витрати; постійно реконструювати та обслуговувати різні об'єкти інфраструктури, транспортні комунікації; забезпечувати всі види військових перевезень, зберігати, обслуговувати та ремонтувати озброєння, бойову та іншу техніку і майно; створювати умови для стійкого базування авіації та корабельних сил; забезпечувати харчування, екіпірування та відпочинок військовослужбовців, здійснювати медичне, торговельно-побутове та фінансове забезпечення.

Для вирішення цих та інших завдань у мирний час Збройні Сили України мають у своєму складі

ВІЙСЬКОВЕ (КОРАБЕЛЬНЕ) ГОСПОДАРСТВО

Положення про військово (корабельне) господарство

Збройних Сил України визначає:

- основи організації та ведення військового (корабельного) господарства;
- права та обов'язки посадових осіб військової частини (корабля) та з'єднання, пов'язані з веденням військового (корабельного) господарства;
- порядок планування та здійснення контролю господарської діяльності;
- порядок організації матеріально-технічного, аеродромно-технічного, ветеринарного, торговельно-побутового, квартирно-експлуатаційного, фінансового та іншого забезпечення;
- порядок приймання та здачі посади та облікової документації особами, на яких покладено ведення військового (корабельного) господарства;
- порядок створення військового господарства при формуванні та ліквідації його, при розформуванні військової частини (з'єднання) та інші питання практичної діяльності військового (корабельного) господарства.

1.Предмет і зміст навчальної дисципліни

Начальник фінансового органу зобов'язаний:
(наказу МОУ від 22.05.2017р. № 280)

- знати організацію та порядок ведення військового господарства, умови проходження служби особовим складом Збройних Сил України;
- здійснювати разом з іншими службами економічний аналіз фінансово-господарської діяльності частини і на основі даних аналізу розробляти та доповідати командирі частини пропозиції щодо забезпечення збереження коштів, законного та ефективного використання коштів та матеріальних цінностей, запобігання втратам і непродуктивним витратам;
- розглядати проекти договорів і угод, які укладаються військовою частиною, стосовно дотримання процедур закупівлі, забезпеченості необхідними асигнуваннями і візувати їх;

Начальник фінансового органу зобов'язаний:
(наказу МОУ від 22.05.2017р. № 280)

- своєчасно оприбутковувати матеріальні цінності, придбані військовою частиною і отримані безоплатно, перевіряти в необхідних випадках фактичну наявність цих матеріальних цінностей на складах частини, про результати перевірки доповідати командирі військової частини;
- контролювати правильність відпуску матеріальних цінностей споживачам і вживати заходів до суворого дотримання порядку їх оплати;
- вести книги обліку нестач і грошових стягнень та нарахувань військової частини, контролювати рух і своєчасне закінчення справ стосовно нестач і правильність списання нестач матеріальних цінностей з обліку, вживати заходи щодо відшкодування збитків;

- Навчальна дисципліна "Військовий тил, економіка і організація військового господарства військових частин" відноситься до блоку військово-спеціальних дисциплін поряд з такими дисциплінами як Фінансове забезпечення військової частини, Грошове забезпечення військовослужбовців, Оплата праці працівників, Бухгалтерський облік у Збройних Силах України.
- **Роль:** Дисципліна вивчає організацію та ведення військового господарства військової частини. Програма дисципліни виноситься на державний екзамен бакалавра.
- **Мета:** формування теоретичних знань і практичних навичок з ведення військового господарства військової частини, виховання офіцера, здатного застосувати отримані знання по тиловому забезпеченню бойової готовності та господарській діяльності військових частин, забезпечити зберігання та ефективне використання матеріальних засобів та грошових коштів.
- **Предметом** дисципліни є основи економіки і організації ведення військового господарства. В них розглядається суть, функції і військово-економічна роль військового тилу і об'єктів військового господарства, організація своєчасного тилового забезпечення військ (сил) у мирний час та при веденні бойових дій.

В результаті вивчення дисципліни курсанти повинні:

ЗНАТИ:

- основи організації та ведення військового господарства;
- порядок планування і здійснення контролю господарської діяльності військової частини;
- загальні права та обов'язки посадових осіб військової частини пов'язаних із веденням військового господарства ;
- організацію забезпечення матеріальними засобами військових частин ;
- призначення, можливості і порядок використання частин і підрозділів військового тилу.

УМІТИ:

- організувати роботу по підвищенню ефективності використання матеріальних засобів і коштів, які виділяються на тилове забезпечення військ;
- планувати кошти необхідні для забезпечення господарської діяльності військової частини;
- розробляти заходи з економічної роботи та організувати їх проведення;
- здійснювати економічний аналіз фінансово-господарської діяльності військової частини.

Семестри	Всього годин/кредитів	З них		У тому числі за видами навчальних занять							Курсові роботи (проекти)	Індивідуальні завдання	Вид та форми контролю	
		Аудиторних годин	Самостійна робота	Лекції	Групові заняття	Групові вправи	Семінарські заняття	Практичні заняття	Лабораторні заняття	Тактичні (тактико-спеціальні) заняття				
3	60/2	30	30	20			10							ЗКР
4	90/3	45	45	30			14							ПМК, Залік
5	30/1	15	15	10			6							Екзамен
Разом	180	90	90	60			30							

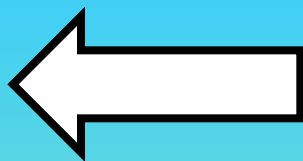
2. Військове господарство, його роль, завдання і структура

Система всебічного
забезпечення військ (сил)

сукупність органів управління,
частин, установ, підрозділів та
спеціальних служб (автомобільна,
автотранспортна, військових
сполучень, дорожньо-
комендантська, інженерно-
аеродромна, служба ракетно-
артилерійського озброєння,
бронетанкова, інженерна, зв'язку,
пального і мастильних
матеріалів, продовольча, речова,
квартирно-експлуатаційна,
фінансова
та інші).

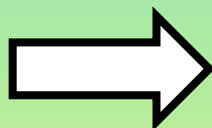
Економіка держави

Центральна ланка

Оперативно-
тактична ланка

Військова ланка-
військове (корабельне)
господарство

- **Військове (корабельне) господарство** - це сукупність сил і засобів які входять до складу **військових частин (кораблів)** і з'єднань, а також передані їм у постійне чи тимчасове користування різні об'єкти матеріально-технічної бази, матеріальні засоби, призначені для забезпечення бойової підготовки і виховної роботи, військового побуту, правильної експлуатації, ремонту, зберігання озброєння, військової техніки і майна.

Роль військового (корабельного) господарства обумовлюється тим, що:

- **по-перше** військове господарство, як кінцева ланка системи всебічного забезпечення Збройних Сил є безпосереднім виконавцем великого комплексу покладених на нього завдань;
- **по-друге** більшість завдань системи вирішуються тільки військовим господарством;
- **по-третє** військове господарство представляє матеріально-технічну базу бойової підготовки, підтримання військ (сил) у постійній бойовій готовності.

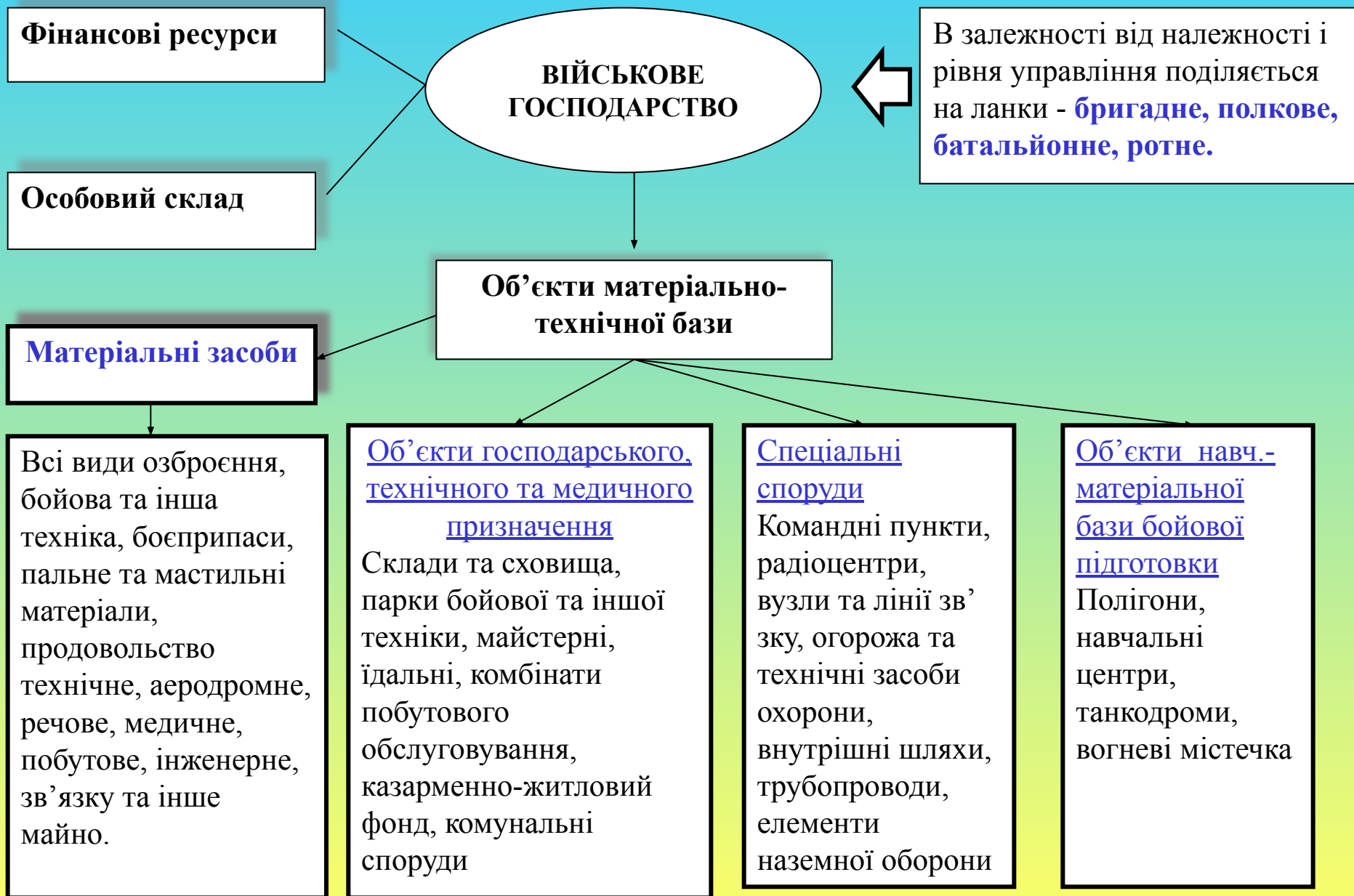
Основними завданнями військового (корабельного) господарства є всебічне і безперервне забезпечення бойової підготовки та мобілізаційної готовності військових частин і з'єднань, створення умов для швидкого переходу їх із мирного на воєнний стан.

Всі завдання військового (корабельного) господарства можна поділити на дві групи.

- До першої групи відносяться завдання по змісту ідентичні завданням всієї системи всебічного забезпечення військ такі як: витребування матеріальних та грошових засобів, їх отримання, підвезення та облік, зберігання запасів, розподіл в видача (відправка); ремонт озброєння техніки і майна; забезпечення військових перевезень тощо.
- До другої групи відносяться завдання притаманні тільки військовому (корабельному) господарству. Наприклад доведення до військовослужбовців матеріальних засобів і організації їх витрачання (споживання, використання).

Специфічним завданням військового (корабельного) господарства є безпосереднє забезпечення статутного військового побуту. Тобто задоволення матеріальних потреб, зберігання здоров'я і лікування військовослужбовців, забезпечення їх відпочинку, дозвілля тощо.

Структура військового господарства

Командир військової частини

Начальник штабу частини

Заступник командира в/частини

Заступник командира в/ч з виховної роботи

Заступник командира в/частини з озброєння

Заступник командира в/частини з тилу

Начальник зв'язку

Начальник служби пожежної безпеки

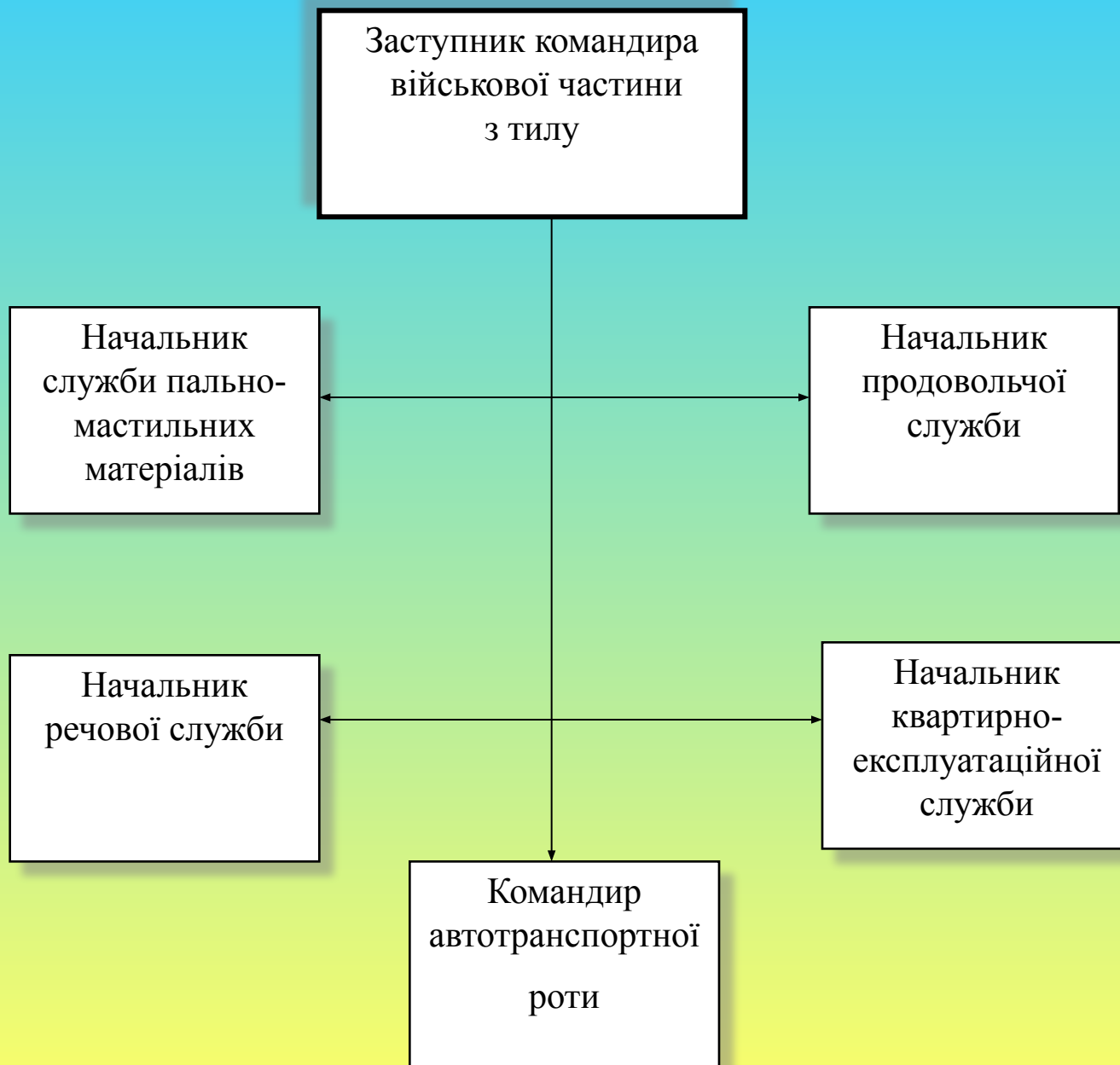
Нач служби ракетно-артилерійського озброєння

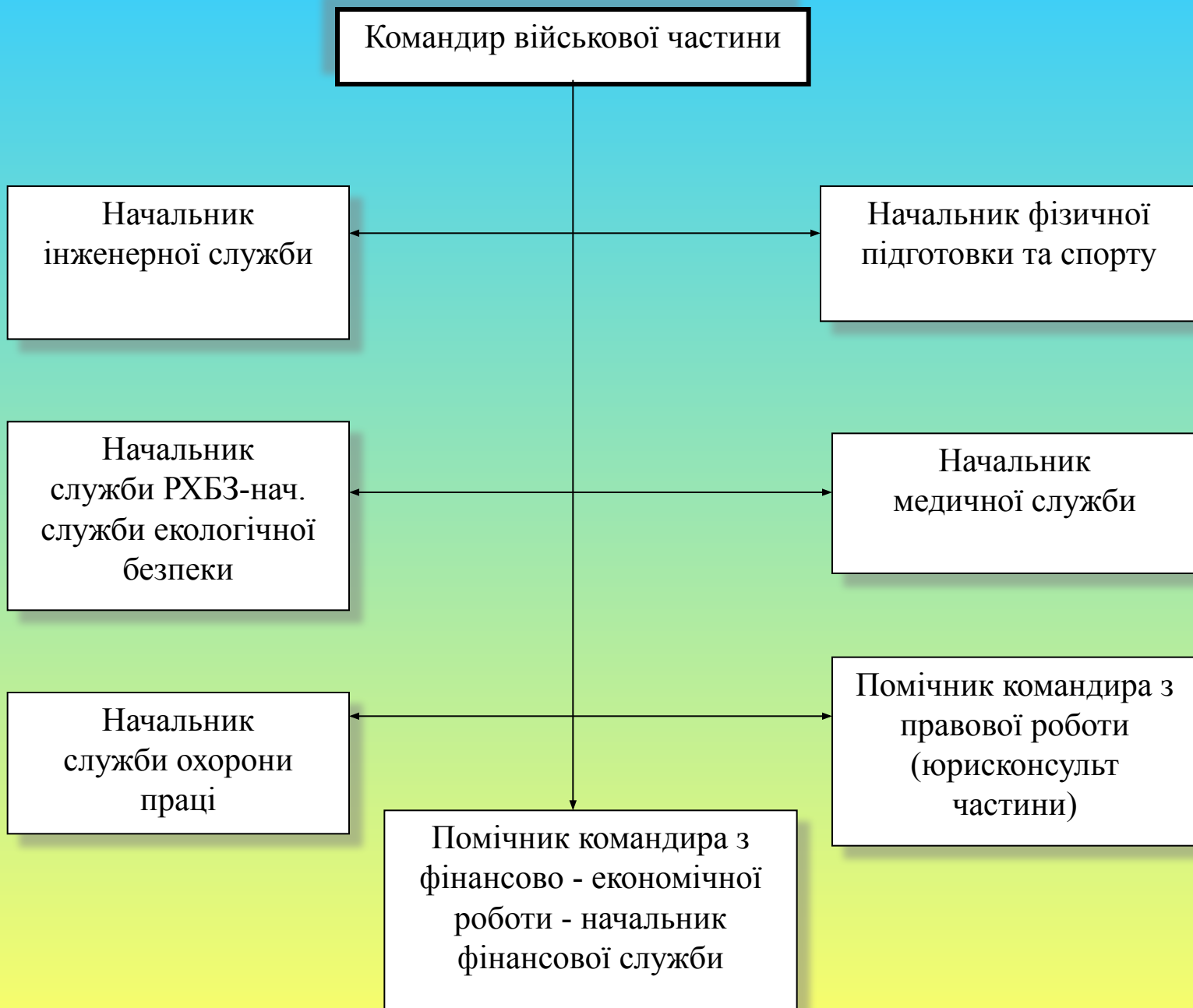
Начальник автомобільної служби

Начальник служби метрології та стандартизації

Начальник бронетанкової служби

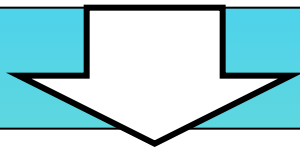
Командир ремонтної роти

3. Завдання та організація ротного господарства.

Головним завданням ротного господарства є:

- підтримання у постійній бойовій готовності озброєння, бойової техніки та транспорту;
- вчасне отримання та видача особовому складу роти призначених матеріальних засобів та коштів;
- створення нормальних побутових умов, що сприяють успішному проведенню бойової підготовки особового складу роти;
- правильне використання, збереження, економне витрачання призначених коштів, а також казарменого інвентарю та навчальних посібників.

Для розміщення кожної роти необхідно передбачати такі приміщення:

- спальне приміщення для особового складу;
- народознавчу світлицю;
- кімнату для командира роти;
- кімнату для підготовки офіцерів до занять;
- кімнату для підготовки сержантів до занять;
- кімнату для зберігання зброї;
- кімнату (місце) для чищення зброї;
- кімнату побутового обслуговування;
- кімнату для зберігання майна роти та особистих речей військовослужбовців;
- кімнату (місце) для занять фізичними вправами та спортом;
- кімнату для вмивання;
- сушарню для просушування обмундирування і взуття;
- кімнату (місце) для чищення взуття та куріння;
- місце для зберігання господарського інвентарю;
- душову;
- туалет.

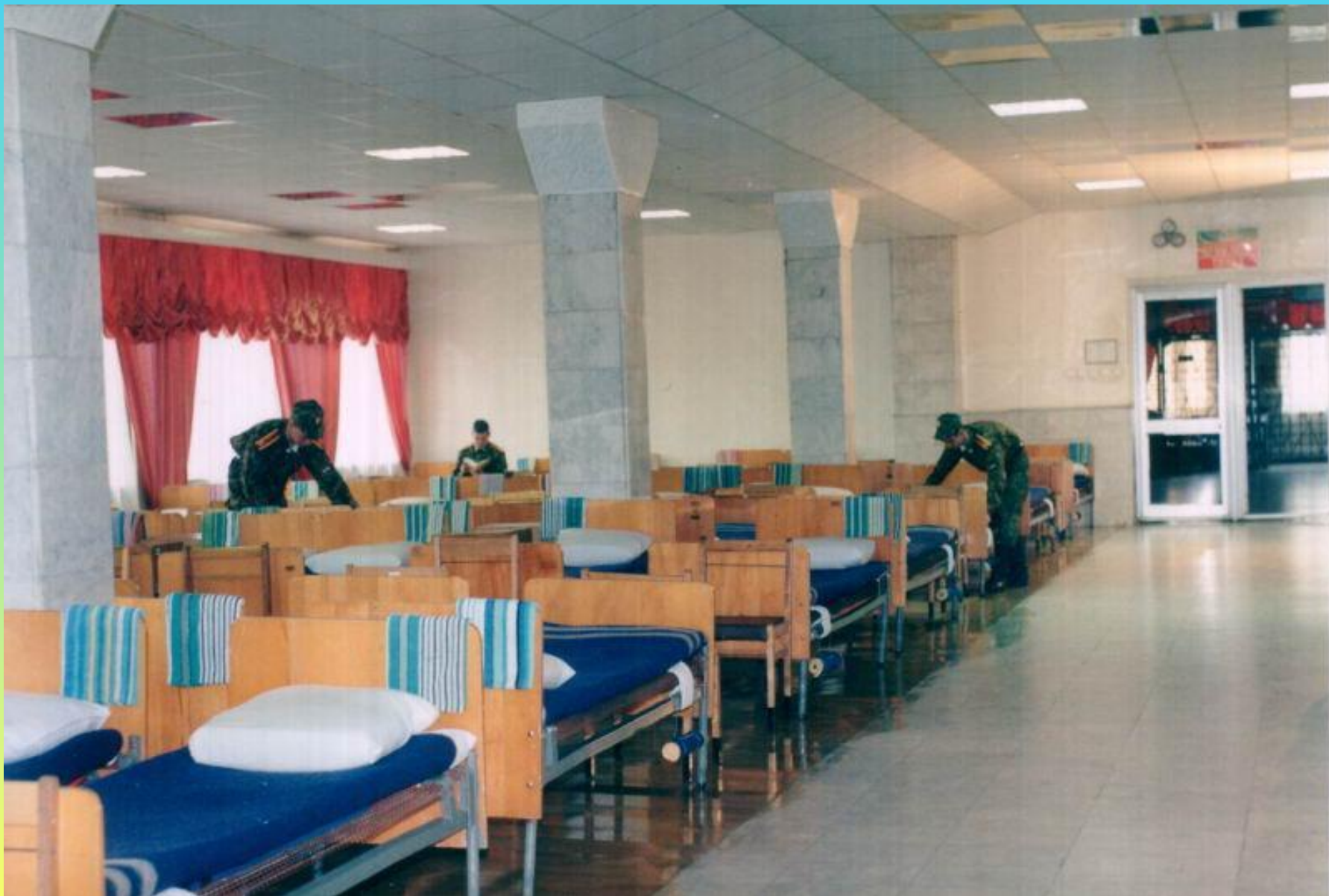
Для проведення занять у військовій частині обладнуються відповідні класи.

Для розміщення особового складу в спальних приміщеннях відводиться площа з розрахунку 2,5-4 кв. м на кожного військовослужбовця. При цьому об'єм повітря має бути 9-12 куб. м на одну особу.

Утримання та експлуатація закріплених за ротою приміщень та спеціального обладнання повинно забезпечувати:

- нормальні побутові та санітарно-гігієнічні умови для особового складу;
- пожежну безпеку;
- економні витрати пального, палива, електроенергії та води.

Спальне приміщення

Кімната побутового обслуговування

3.2. Порядок забезпечення особового складу роти матеріальними засобами

- Матеріальні засоби рота отримує через відповідні служби із складів частини. Отримання (здавання) матеріальних засобів оформляється прибутковими (витратними) документами. Приймати та здавати майно роти без облікових документів **забороняється**.
- На час служби у Збройних Силах України кожний солдат та сержант отримує в особисте користування призначені йому за нормою постачання обмундирування та взуття. Видача його проводиться двічі на рік, відповідно до зимового та літнього плану (у жовтні та квітні).
- Перша видача речового майна особам, яких призвали на військову службу, здійснюється по прибутті їх до місця служби та зарахування до списків частини. Парадно-вихідне обмундирування, куртки утеплені та спеціальний одяг видаються після розподілу та прибуття молодого поповнення у підрозділи частини.
- Наступна видача предметів речового майна проводиться по закінченню строків раніше виданих речей.

- У підрозділі, як підмінний фонд, постійно повинні утримуватись придатні для носіння бавовняний одяг та взуття (5-7 комплектів з числа предметів, які вислужили встановлені строки носіння).
- Отримує зі складу військової частини, видає особовому складу роти та веде облік речового майна старшина роти.
- Предмети речового майна, які видаються військовослужбовцям строкової служби у користування на час служби у Збройних Силах України є власністю держави, тому кожен військовослужбовець повинен вживати заходів для їх збереження та правильного носіння (експлуатації).
- При втраті військовослужбовцем речового майна нові речі на заміну втрачених не видаються. За рішенням командира частини йому видаються придатні для носіння, але такі, що були у користуванні, предмети речового майна.
- За фактом втрати командиром частини призначається службове розслідування, при наявності достатніх підстав винні повинні притягуватися до відповідальності згідно з чинним законодавством.

3. 1 Організація зберігання матеріальних засобів в роті

- У роті зберігається тільки справна зброя, військова техніка та майно у кількості, передбаченій табелями та нормами забезпечення. Вся несправна та зайва зброя, техніка та майно здаються на склад військової частини.
- Військова техніка, озброєння та майно роти, залежно від їх виду та призначення зберігаються у закритих або відкритих парках (під навісами), на складі роти, в шафах або ящиках.
- Засоби зв'язку зберігаються у кімнаті зберігання майна роти та особистих речей на полицях або підставках. Зберігання озброєння хімічних військ, засобів захисту та засобів зв'язку на землі (підлозі), навіть тимчасово, забороняється.

- Польові утеплені куртки, брюки та головні убори зберігаються в шафах, установлених у приміщеннях казарми. Парадно-вихідне обмундирування та спортивний одяг зберігаються на вішалках у шафах кімнати для зберігання майна.
- Укомплектовані речові мішки, сталеві шоломи та індивідуальні засоби захисту зберігаються в спальному чи іншому приміщенні в шафах чи на стелажах.
- При розміщенні солдатів та сержантів у казармах в їхніх речових мішках постійно знаходяться: казанок, кухоль, ложка, фурнітура, нитки. Предмети польового спорядження зберігаються у підрозділах зібраними на поясному ремені, без боєприпасів та сумки з протигазом. Спорядження періодично підлягає розбиранню, огляду та ремонту з усуненням виявлених недоліків.
- При виході на тактичні навчання, маневри та особливий період у речовий мішок додатково вкладається: сухий пайок на одну добу, плащ-намет, шолом сталевий, рушник, туалетні речі, речі для догляду за обмундируванням та взуттям, комплект натільної білизни.

В підрозділі військової частини ведуться:

1	Книга обліку наявності і руху матеріальних засобів в підрозділі ф.26
2	Книга обліку матеріальних засобів виданих у тимчасове користування (ф.37)
3	Книга обліку видачі мила, миття в лазні та заміни білизни особовому складу
4	Опис матеріальних засобів (ф.65)

Висновки:

- військове (корабельне) господарство – складова частина єдиної системи всебічного забезпечення військ (сил);
- від стану військового (корабельного) господарства залежить рівень бойової та мобілізаційної готовності військової частини;
- для правильного і ефективного фінансового забезпечення військової частини начальнику фінансової служби необхідно знати організацію і порядок ведення військового (корабельного) господарства.

Завдання на самостійну підготовку:

1. Доповнити конспект лекції використовуючи рекомендовану літературу;
2. Опрацювати:
 - розділ **1, 2**, ст. **3.1.9, 3.2.21** наказу МО України від 16.07.97р. **№ 300**;
 - Закон України " Про статут внутрішньої служби Збройних Сил України", 24.03.99, ст. **82, 83, 84, 88**;
1. Наказ Міністерства оборони України від 22.05.2017р. № 280 «Про організацію фінансового забезпечення військових частин, установ та організацій Збройних Сил України п. 1.10;

Дякую за увагу!